

композиторського мислення Дмитра Станіславовича, як хорового майстра, визначається у глибокому розумінні природи хорового співу, своєрідності виразних можливостей хорового тембру. Такий підхід Д. Загрецького викликаний багаторічним особистим інтонаційно-слуховим досвідом у процесі спостереження «живого» звучання Пігровського хору на заняттях-репетиціях та концертах. І не дивно, а цілком природно, що у своїй композиторській діяльності Д. Загрецький звертається саме до хорових жанрів. У слуховому сприйнятті їм усе завжди звірялося як би за ідеальною моделлю хорового співу, та її втілення у звучанні Пігровського хору.

Отже, унікальність феномену творчої діяльності Д. Загрецького у всіх його вимірах – насамперед, диригентсько-виконавському, а також і в педагогічному, і в композиторському – полягає в органічній цілісності професійної майстерності усіх вищеназваних аспектів.

Список літератури

- 1 Бутенко Л. М. Спогад про Маестро. *Одеська хорова школа: методичні засади, творчі портрети, не випадкові діалоги* : збірник методичних матеріалів, нарисів, статей. Одеса : Астропринт, 2021. С.273-280.
- 2 Заболотная Н. Г. Об исполнении Д. Загрецким музыки Мессы h moll И. С. Баха. *Одесская консерватория. Славные имена, новые страницы*: сборник статей. Одесса: Гранд-Одесса, 1998. С. 182–188.
- 3 Ліознов Г. Поезія життя і творчості Д. С. Загрецького. *Одеська хорова школа: методичні засади, творчі портрети, не випадкові діалоги* : збірник методичних матеріалів, нарисів, статей. Одеса : Астропринт, 2021. С. 266-273.
- 4 Шагова І. Історичні та стильові основи одеської хорової традиції : монографія. Одеса : Астропринт, 2021. 204 с.

Мартиновська Ольга Олександрівна
аспірантка кафедри хорового диригування
Одеської національної музичної академії
імені А. В. Нежданової.
Науковий керівник – доктор мистецтвознавства,
професор Є. М. Бондар

ІНТОНАЦІЙНИЙ ОБРАЗ СВІТУ СУЧАСНОЇ ДИТИНИ:

МУЗИЧНЕ САМОВИРАЖЕННЯ

(до постановки проблеми)

«Інтонаційний образ світу сучасної дитини» – це ключ до розуміння того, як сучасні діти сприймають світ навколо себе та як цей інтонаційний образ впливає на їх відношення до музики, включаючи власні емоції, погляди на речі, сприйняття реальності та спілкування з іншими. Сучасне дитинство вкрай відрізняється від дитинства наших предків. Діти сьогодні сприймають світ іншими очима, і їхні інтонаційні уявлення формують власне музичне мислення. Період колискової становить занадто короткий інтервал часу від народження, і надалі, дитина зростає в оточенні цифрових технологій і медіа. Вплив інтернет-ресурсів, соціальних мереж, ігор та інших мультимедійних ресурсів на сприйняття музики значний. Та наскільки технології визначають сприйняття світу дітьми та впливають на їхнє художнє самовираження?

Вивчаючи вплив сучасних технологій на інтонаційний світ дитини можна дослідити та проаналізувати як позитивні так і негативні якості впливу на внутрішній світ та розвиток дитини, на сприйняття музики та художнє самовираження. Цифрові медіа, соціальні мережі відіграють важливішу роль, на рівні впливу батьків, викладачів у формуванні інтонаційного світу дитини. Відомо, що з поширенням смартфонів, планшетів, інтернету діти мають доступ до освітніх матеріалів, онлайн-курсів з різних предметів, з'явилась можливість швидко отримувати інформацію на будь-яку тему, створювати власні контенти, такі як блоги, відео, соціальні мережі та месенджери дозволяють спілкуватися з друзями, однолітками з усього світу, величезний вибір розважального контенту та доступ до різних музичних додатків,

платформ, дають змогу експериментувати з музикою, розвивати свою творчість та самовираження на новому рівні. Музичні додатки, які часто подаються у формі гри та інтерактивні інструменти сприяють експериментам з музикою, діти створюють власні композиції, розвиваючи навички гри на віртуальних музичних інструментах, роблять записи власного вокалу.

Стрімінгові платформи, такі як *Spotify, Apple Music, YouTube* і інші, стали важливим інструментом для просування музики та отримання популярності в сучасній музичній індустрії. Завдяки ним, інтернету, діти отримують доступ до різноманітних музичних виконавців світу, жанрів, стилів, тощо. Все це призводить до глобалізації, культурному розмаїттю, що розширює дитячий кругозір, даючи можливість сприймати різноманітні культурні вирази та погляди, ознайомленню з традиціями, зі способом життя, мистецтвом, художніми та музичними вподобаннями, напрямками окремих регіонів, країн тощо.

У зв'язку з розвитком комп'ютерних технологій починаючи з 2000-х років поступово почали набувати сенсу онлайн-процеси, такі як онлайн-покупки, спільні робочі інструменти, стрімінгові платформи, онлайн освіта, платіжні системи. Проте при пандемії COVID19 всі ці процеси набули найяскравішого розквіту, пристосовуючи людство до нового існування, революціонізували суспільство, економіку, культуру, мистецтво та багато інших аспектів життя. Дітей різного віку було переведено на онлайн освіту, що й ще, наблизило їх до комп'ютерних технологій. Однак онлайн освіта має багато переваг, дозволяючи дітям навчатися в будь-який зручний для них час та місце, вибираючи графік навчання, який підходить найкраще; надаючи дітям можливість отримати доступ до багатого різноманіття освітніх ресурсів, включаючи відео-уроки, інтерактивні завдання, електронні підручники; можливість навчитися у вчителів та експертів з усього світу.

Розглянемо і негативний вплив сучасних технологій на інтонаційний світ дитини. Віртуальний простір інтернету має поглиблюючий ефект та занурює в себе особистість, яка, перебуваючи в соціальних мережах, іграх тощо, губить

зв'язок з реальним світом, що приводить до дратівливості, агресивності, іноді незацікавленості до навколишніх подій. Такі тенденції були відмічені ще напочатку XXI ст. Так, відомий психолог Кімберлі Янг у 2001 році наголосила, що діти дошкільного віку потрапляють під вплив Інтернет-залежності, і особливо насторожує те, що кількість користувачів цього віку невпинно зростає.

Розглянувши всі ці аспекти можна сформулювати основну проблему Інтонаційний образ світу сучасної дитини став більш складним та багатограним завдяки впливу технологій, глобалізації та медіа. Діти стикаються з великою кількістю інформації, культурних вражень та цінностей, іноді суперечливих та неперевіраних. Вони повинні розвивати навички аналізу, критичного мислення та морального орієнтування, щоб розуміти світ навколо себе та усвідомлювати своє місце в ньому. У світлі цієї проблеми, необхідно розглянути можливі шляхи покращення інтонаційного образу світу сучасної дитини. Батькам, викладачам, лідерам дитячих колективів, диригентам хорів, оркестрів сучасності необхідно мати ряд якостей, щоб впливати на дитину, бути авторитетом: адаптованість до технологій, емпатія, активна комунікація, гнучкість та інновації, здатність до стимулюванню інтересів, постійне навчання. Необхідно створити освітні програми, які сприяють розвитку критичного мислення, медіа-грамотності та соціальних навичок. Вирішення проблеми інтонаційного образу світу сучасної дитини вимагає пильного спостереження, навчання та взаємодії всіх сторін, що беруть участь у вихованні та навчанні дітей.

Література

1. Семчук С. Педагогіка №1 (12) 2014. Морально-духовне становлення особистості в контексті впливу комп'ютерних технологій. Уманський державно-педагогічний університет ім. П. Тичини УДК 37.013.42 С. 224.
2. Апостолов Г. В. Про наслідки використання електронної техніки для розвитку здібностей дитини. *Практична психологія та соціальна робота*. 2003. №9-10. С.1-3.

3. Гуревич Р. С. Інформаційно-телекомунікаційні технології в навчальному процесі та наукових дослідженнях: навчальний посібник для студентів педагогічних ВНЗ і слухачів інститутів післядипломної освіти. Кадемія М. Ю - К: «Освіта України», 2006. 390 с.

4. Петрук О. Сучасний молодший школяр : портрет у контексті освіти. С. 232.

Філіппов Олександр Олексійович
аспірант кафедри хорового диригування
Одеської національної музичної академії
імені А. В. Нежданової.
Науковий керівник –
доктор мистецтвознавства,
професор Є. М. Бондар

ТЕМА ВІЙНИ В ТВОРЧОСТІ Г. ХАЗОВОЇ

(на прикладі твору «Молитва Матері»).

В історії музичного мистецтва завжди приділялося велике значення хоровій музиці, розглядаючи її як найвищий вираз мистецької та культурної спадщини суспільства. Серед різноманітних тем, які вона втілює, особливо актуальною та важливою, в сучасному контексті, стає тема війни. Хорова творчість виступає як важливий інструмент для вираження різносторонніх аспектів військових конфліктів, охоплюючи широкий спектр творів, від старовинних ритуальних обрядів до сучасних виразних композицій.

На сучасних музичних національних просторах, досить яскраво та багатогранно, тема війни розкривається у творчості запорізької мисткині Г. Хазової. Огляд образно-тематичних орієнтирів у її опусах, виявляє нам те, що в її доробку, провідними є різноманітні образи війни: як безпосередні (в творах “Полтава”, “Дай нам, Боже” та “A jak poszedł król na wojnę”), так і опосередковані (в “Купальська ніч” та “Молитва матері”). Цікавим є те, що стилістика й драматургія усіх п’ятьох хорових творів є дуже різною.

Слід виділити дві виняткові композиції, а саме кантату “Дай нам, Боже” та композицію “Молитва матері”. Дані музичні твори виникли з глибоких емоцій та переживань, які викликали події сучасної російсько-української війни. Обидва опуси є втіленням важливих думок та почуттів, пов’язаних із цим конфліктом, і захоплюють слухачів своєю виразністю та глибиною.

“Молитва матері” - це лірико-драматична мініатюра що створена для мішаного хору а capella. Ця композиція зосереджена на інтимних та особистих відчуттях матері, яка спостерігає за війною, що нам дає можливість глибше